

**Doplňujúce informácie k zámeru
Revitalizácia parku na Račianskom mýte v Bratislave**

Na základe listu Okresného úradu Bratislava, odbor starostlivosti o životné prostredie zo dňa 09.12.2020 pod č. OU-BA-OSZP3-2020/149872-002 uvádzame k jednotlivým stanoviskám nasledovné:

Hlavné mesto Slovenskej republiky Bratislava, MAGS SUP 65840/20-493009, list zo dňa 21.12.2020

K predloženému Oznámeniu o zmene navrhovanej činnosti „Revitalizácia architektonickej a parkovej úpravy parku Račianske mýto“ zaujímame nasledovné stanovisko:

- V predloženej dokumentácii zámeru navrhovanej činnosti

- **chýbajú údaje o súlade navrhovanej činnosti s územnoplánovacou dokumentáciou**
Z hľadiska vzťahu navrhovanej činnosti k ÚPN sa konštatuje, že predložený návrh je podľa priloženej projektovej dokumentácie v súlade s UPN. ÚPN v danom území stanovuje funkčné využitie plôch 101 – viacpodlažná zástavba obytného územia: stabilizované územie a 1110 – parky, sadovnícke a lesoparkové úpravy: stabilizované územie. V oboch plochách je zámer v súlade s ÚPN Hlavného mesta, čo konštatuje aj vyššie uvedené stanovisko.
- **chýba informácia o spôsobe sanácie fontány uprostred objektu SO 07 – Vodozádržné opatrenie RUŽOVÁ ZÁHRADA, na poz. reg. „C“ parc. č. 11903/239 k.ú. Nové Mesto.**
Fontána nie je v riešenom území t.j. nie je predmetom projektu revitalizácie. Ostáva v existujúcom stave.

- V oznámení o zmene činnosti chýbajú podrobnejšie informácie z dendrologického prieskumu vrátane vyčíslenia spoločenskej hodnoty drevín, prípadne aj spoločenskej hodnoty drevín určených na výrub,

Podľa odborného posudku (Juhás Dušan, 5/2019) je základná spoločenská hodnota vyčíslená na sumu 78 671,00€. Indexová spoločenská hodnota, podľa druhu dreviny, stupňa poškodenia a miesta vysadenia, je vyčíslená na celkovú sumu 67 950,15€. Z hľadiska stupňa poškodenia a celkového zdravotného stavu drevín sa navrhuje vyrúbať 65 stromov, dva stromy sú dvoj kmene. Na výrub je tiež navrhnutých 36 kríkov, ktoré sa odstránia na základe požiadavky objednávateľa, lebo v mieste ich súčasného rastu bude iné funkčne riešenie parku a mali by byť nahradené krajšími drevinami, ktoré budú vhodnejšie zapadať do projektu revitalizácie parku Račianske mýto.

Cyklokoalícia doručené dňa 22.12.2020

V zmysle § 23 ods.4 zákona NR SR č.24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie podávame nasledovné stanovisko k zámeru „Revitalizácia parku na Račianskom mýte v Bratislave“.

- Žiadame vybudovať segregovanú cyklistickú komunikáciu v trase spojky S330 Transsibírska magistrála zo Sibírskej ulice na Mikovíniho.

Spolu s pripomienkami od Cyklokoalície dostala MČ BA – Nové Mesto aj návrh riešenia ktorý vytvára jednoduchú rampu cez riešené územie. BANM dá vypracovať spracovateľovi PD cyklo

dopravy BANM návrh riešenia. Návrh bude realizovaný v rozsahu hraníc riešeného územia v technicky realizovateľnom rozsahu spolu s realizáciou diela.

- Pri riešení západnej časti parku žiadame vybudovať cyklistickú komunikáciu spojka S330 medzi Mikovíniho a Smrečianskou ulicou a zároveň cyklistickú komunikáciu v trasovaní hlavného mestského okruhu číslo 3 a jej napojenie na plánovanú cyklotrasu na severnej strane Račianskej ulice. Cyklotrasy žiadame realizovať segregované v Šírke 1,5 metra pre každý jazdný pruh v červenej farbe asfaltového povrchu. Cyklistické komunikácie požadujeme napojiť na plánovanú a existujúcu cyklistickú infraštruktúru.

Uvedené sa nachádza mimo riešeného územia.

- Technické podmienky - Opatrenia pre cyklistov žiadame realizovať v súlade s TP 085 Navrhovanie cyklistickej infraštruktúry.
- Peší pohyb - Bezbariérové opatrenia žiadame vykonávať podľa TP 048 Navrhovanie debarierizačných opatrení pre osoby s obmedzenou schopnosťou pohybu a orientácie na pozemných komunikáciách.

Všetky normy a technické predpisy pre osoby pohybujúce sa s obmedzenou schopnosťou pohybu vyžadujúce si realizáciu stavby budú dodržané. Pri stavbách pre cyklistov budú splnené podmienky TP 085 Navrhovanie cyklistickej infraštruktúry.

Združenie domových samospráv

K predstavenému zámeru „Revitalizácia parku na Račiansku mýte v Bratislave“ predkladáme nasledovné stanovisko:

1. Žiadame navrhovateľa, aby zhodnotil vplyv predmetného zámeru a to z hľadiska nasledovných ustanovení osobitných zákonov:

- a) Žiadame podrobne rozpracovať a vyhodnotiť v textovej aj grafickej časti dopravné napojenie, ako aj celkovú organizáciu dopravy v území súvisiacom s navrhovanou činnosťou v súlade s príslušnými normami STN a Technickými podmienkami TP 09/2008 , TP 10/2008. Žiadame vyhodnotiť dopravno — kapacitné posúdenie v súlade s príslušnými normami STN a metodikami (STN 73 6102, STN 73 6101, Technické podmienky TP 10/2010 , Metodika dopravno-kapacitného posudzovania vplyvov veľkých investičných projektov) pre existujúce križovatky ovplyvnené zvýšenou dopravou navrhovanej stavby a zohľadniť širšie vzťahy vychádzajúce z vývoja dopravnej situácie v dotknutom území, z jej súčasného stavu a aj z koncepčných materiálov mesta zaobrajúcich sa vývojom dopravy v budúcnosti (20 rokov od uvedenia stavby do prevádzky). Žiadame tak preukázať, že nie je potreba realizovať vynútené investície a zároveň, že nedochádza k nadmernému zaťaženiu územia v dôsledku dynamickej dopravy.

Popis je uvedený v časti 2.3.4.

Výstavba si nevyžaduje záber mimo riešeného pozemku. Prístup na stavenisko sa uvažuje z ul. Mikovíniho a z ul. J. Cígera - Hronského. Intenzita dopravy počas výstavby nebude predstavovať významnú zmenu ani z hľadiska súvisiaceho zaťaženia hlukom z dopravy. V blízkosti parku sú umiestnené zástavky MHD.

Rozpracovanie textovej a grafickej časti dopravné napojenie ako aj celkovú organizáciu dopravy v území súvisiacou s navrhovanou činnosťou v súlade s príslušnými normami STN a Technickými podmienkami TP 09/2008, TP10/2008 a vyhodnotenie dopravno - kapacitného posudzovania v súlade s príslušnými normami STN a metodikami (STN 73 6102, STN 73 6101, Technické podmienky TP 10/2010, Metodika dopravno-kapacitného

posudzovania vplyvov veľkých investičných projektov) pre existujúce križovatky ovplyvnené zvýšenou dopravou navrhovanej stavby a zohľadniť širšie vzťahy vychádzajúce z vývoja dopravnej situácie v dotknutom území, z jej súčasného stavu a aj z koncepcívnych materiálov mesta zaoberajúcich sa vývojom dopravy v budúcnosti, nie je potrebný vzhľadom k tomu, že ide o revitalizáciu jestvujúceho parku, projekt rieši len výmenu povrchov a obnovu prvkov nerieši nové stavebné objekty, nenavrhuje nové parkovacie miesta, nepríde preto k zvýšeniu dynamickej dopravy oproti súčasnemu stavu.

- b) **Žiadame overiť výpočet potrebného počtu parkovacích miest v súlade s aktuálnym znením príslušnej normy STN 73 6110. Žiadame tak preukázať, že nie je potreba realizovať vynútené investície a zároveň, že nedochádza k nadmernému zaťaženiu územia v dôsledku statickej dopravy.**
Výpočet potrebného počtu parkovacích miest v súlade s aktuálnym znením príslušnej normy STN 73 6110/Z1, v zmysle časti 2.3.4. Dopravná a iná infraštruktúra, nároky na pracovné sily, iné nároky nie je potrebný vzhľadom k tomu že revitalizácia parku nerieši nové objekty.
- c) **Žiadame overiť obsluhu územia verejnou hromadnou dopravou; žiadame, aby príslušná zastávka hromadnej dopravy bola maximálne v 5-minútovej pešej dostupnosti a preukázať tak znižovanie zaťaženia územia dopravou vytvorením predpokladov na využívanie hromadnej dopravy.**
V blízkosti riešeného územia sú v izochróne pešej dostupnosti 5 minút zastávky MHD na uliciach Šancová, Mýtna, Račianska, Legionárska.
- d) **Vyhodnotiť dostatočnosť opatrení v zmysle spracovaného dokumentu ochrany prírody podľa §3 ods.3 až ods.5 zákona OPK č.543/2002 z.z.**
V zákone č. 543/2002 Z .z. v § 3 ods. 3 sú uvedené základné práva a povinnosti pri všeobecnej ochrane prírody a krajiny, pričom pre navrhovanú zmenu činnosti nie je povinnosťou spracovať dokument ochrany prírody. Podnikatelia a právnické osoby, ktorí svoju činnosťou zasahujú do ekosystémov, ich zložiek alebo prvkov, sú povinní na vlastné náklady vykonávať opatrenia smerujúce k predchádzaniu a obmedzovaniu ich poškodzovania a ničenia. Príslušné časti dokumentácie EIA sú spracované v zmysle obvyklých požiadaviek na rozsah platných pre 1. stupeň ochrany územia.
- e) **Žiadame vyhodnotiť súlad výstavby a prevádzky navrhovanej činnosti s ochranou zelene v súlade s normou STN 83 7010 Ochrana prírody, STN 83 7015 Práca s pôdou, STN 83 7016 Rastliny a ich výsadba a STN 83 7017 Trávniky a ich zakladanie tak, aby sa preukázala ochrana krajinných zložiek v zmysle zákona OPK č.543/2002 Z.z.; preukázať ochranu existujúcej zelene, a to počas výstavby a aj prevádzky stavby.**
STN 83 7010 Ochrana prírody - Ošetrovanie, udržiavanie a ochrana vegetácie pojednáva o starostlivosti, udržiavaní a ochrane stromov, rastúcich mimo lesného pôdneho fondu v zastavanom území obce. Norma predpisuje podrobne spôsob výsadby a údržby stromov. Pri výsadbe nových stromov a údržbe zelene sa bude postupovať v zmysle citovanej STN.
- f) **Žiadame dôsledne rešpektovať a postupovať podľa Rámcovej smernice o vode č. 2000/60/ES; najmä vyhodnotiť vplyv na životné prostredie a jeho zložky podľa článku 4.7 Rámcovej smernice o vode, ktorá je transponovaná do národnej legislatívy a jej slovenská transpozícia je právne záväzná (<http://www.minzp.sk/oblasti/voda/implementacia-smernic-eu/>). Za týmto účelom žiadame vyhodnotiť primárne posúdenie vplyvov na vody príslušnými metodikami CIS pre aplikáciu Rámcovej smernice o vode č. 2000/60/ES (http://ec.europa.eu/environment/water/waterframework/facts_figures/guidance_docs_en.htm) a tak preukázať, že v dôsledku realizácie zámeru nemôže byť zhoršená kvalita vôd a vodných útvarov; rovnako žiadame preukázať, že realizáciou zámeru sa nenaruší prirodzení vodná bilancia ani prirodzené odtokové pomery v území.**

Orgánu štátnej vodnej správy bude splnenie záujmov podľa § 16a vodného zákona dokladované a budú podrobne riešené v príslušných rozhodnutiach podľa vodného zákona, aby predmetná stavba nenanrúšala environmentálne ciele podľa §16 a §16a zákona č. 364/2004 Z.z. o vodách a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon) a jej realizáciou v zmysle § 16 ods. 6 písm. b) nedošlo k zmenám fyzikálnych vlastností útvaru povrchovej vody alebo zmenám úrovne hladiny útvarov podzemnej vody a tým k zhoršeniu stavu útvaru povrchovej vody alebo podzemnej vody. Výstavbou zmeny navrhovanej činnosti nedôjde k zhoršeniu kvality povrchových a podzemných vôd, pretože riešené územie je napojené na verejný vodovod, splaškové vody zo sociálneho zariadenia staveniska, budú odvážané oprávnenou organizáciou a dažďová voda bude odvedená do štrkových jám, na ktoré budú pripojené kanalizačné prípojky, zo spevnených plôch sú odvádzane do vsakovacích rýh s povrchovým plošným prítokom a do vsakovacích rýh s podpovrchovým prítokom (dažďové záhrady) Táto stavba nebude mať vplyv na vodnú bilanciu. Navrhovaná revitalizácia nie je vodnou stavbou a nebude podliehať vodoprávnemu konaniu.

- g) **Dokumentáciu pre primárne posúdenie vplyvov na vody podľa §16a Vodného zákona v ďalšej projekčnej fáze žiadame spracovať metodikou**
(<http://www.iaspersnetwork.org/plugins/servlet/documentRepository/downloadDocument?documentId=441>)

Primárne posúdenie, resp. v súlade so stanoviskom poverenej osoby, resp. následné posúdenie nových infraštrukturálnych projektov podľa §16 ods. 6 písm. b) vodného zákona (čl. 4.7 RSV) vypracované podľa tohto materiálu je odborným podkladom a nevyhnutnou podmienkou pre povoľovacie konanie - pred rozhodnutím o umiestnení stavby.

- h) **Žiadame definovať" najbližšiu existujúci obytnú, event. inú zástavbu s dlhodobým pobytom osôb v okolí navrhovanej činnosti, vo väzbe na hlukové, rozptylové vplyvy, dendrologický posudok a svetlotechnický posudok a vyhodnotiť vplyv jednotlivých emisií a imisií na tieto oblasti s dlhodobým pobytom osôb a preukázať, že nebudú vystavený nadmernému zaťaženiu. Žiadame Výškovo aj funkčne zosúladiť s okolitou najbližšou zástavbou.**

Dotknuté územie sa nachádza v južnej časti katastrálneho územia mestskej časti Nové Mesto v Bratislave, v zastavanom území v Bratislavskom kraji. Zo severu a západu je ohraničené zástavbou občianskej vybavenosti a viacpodlažnou obytnou zástavbou, z juhu cestou 2/572 a z východu cestou 3/502. Hlukové ako aj emisné pomery sú v súlade s požiadavkami platnej legislatívy. Počas prevádzky parku sa nepredpokladá zvýšená záťaž hlukom a vibráciami. Táto zostane v zásade rovnaká ako v súčasnosti a bude spojená hlavne s prácou drobných mechanizmov určených na údržbu parku (kosenie trávy, čistenie komunikácií, údržba zelene). Z hľadiska hluku teda budú dodržané všetky hygienické normy vyplývajúce z príslušnej legislatívy a vyhlášky MZ SR č.549/2007 Z.z. Zmena navrhovanej činnosti výškovo nebude presahovať existujúcu zástavbu.

- i) **Osobitne žiadame vyhodnotiť a analyzovať čistotu ovzdušia a vplyv zámeru na neho; v tejto súvislosti osobitne analyzovať vplyv pevných častic PM IO, PM 2,5. Vplyv PMIO častic na ľudské zdravie je pritom už dlhodobo považované za jedno z najpodstatnejších kritérií a parametrov emisných štúdií s vplyvom napríklad na alergické ochorenia, ktoré majú v súčasnosti stúpajúcu tendenciu. Okrem vyššej úmrtnosti zlá kvalita ovzdušia spôsobuje aj pokles našej schopnosti sústredit' sa, pracovať či častejšie absencie v práci a škole. Zvýšeným koncentráciám drobných prachových častic PM2,5 je na Slovensku vystavená patina obyvateľov, čo je omnoho Viac ako 13-percentný priemer v Európe. Problém máme aj s prízemným ozónom. Výsledkom je minimálne 3800 predčasných úmrtí, strata produktivity a HDP. Zámer sa musí zaoberať zlepšením podmienok kvality ovzdušia.**

Počas výstavby nebude významným zdrojom znečistenia samotná stavebná činnosť. Ovzdušie bude zanedbateľne zaťažené zvýšenou prašnosťou a emisiami zo stavebných

strojov. Uvedený vplyv nepovažujeme za významný. Počas prevádzky nebude dochádzať k znečisteniam. K navýšeniu dopravy nedôjde, nakoľko sa v riešenom území statická doprava nenavrhuje. V celom areály sa navrhujú sadové úpravy.

Predpokladané vplyvy na ovzdušie sú v oznámení o zmene zdokumentované dostatočne.

- j) **Žiadame overiť statiku stavby nezávislým oponentským posudkom a preukázať, že statika nie je v dôsledku podhodnotenia nebezpečná resp. v dôsledku nadmerného naddimenzovania príliš nezaťažuje územia a zložky životného prostredia.**

Konštrukčnú dokumentáciu zmeny budú navrhovať autorizovaní projektanti z odboru projektovania stavieb. Požiadavka spadá pod kompetenciu orgánov štátnej správy a samosprávy a príslušnej oprávnenej osoby. Vyjadrenie oprávnenej osoby bude podľa požiadaviek súčasťou dokladov ku stavebnému konaniu.

- k) **Žiadame variantné riešenie okrem nulového variantu ešte aspoň v dvoch alternatívnych variantoch, tak aby sa naplnil účel zákona podľa §2 písm. c zákona EIA č.24/2006 Z.z. „objasniť porovnať výhody a nevýhody návrhu strategického dokumentu a navrhovanej činnosti vrátane ich variantov a to aj v porovnaní s nulovým variantom“.**

Návrh technického riešenia je zmenou činnosti, ktorá si nevyžaduje variantné riešenie podľa zákona NR SR č.24/2006 Z.z., rešpektuje platné technické normy a predpisy pre ochranu životného prostredia. Navrhovateľ bude pri svojej činnosti a prevádzke navrhovaného areálu uplatňovať opatrenia primerane rozsahu a charakteru svojej činnosti v súlade s implementáciou Stratégie, metodikami a záväznými postupmi pre lokálnu adaptáciu uvedenej stratégie a v súlade s platnou legislatívou. Niektoré námety sú v pripomienkach a opatreniach v Oznámení. Ak zo stanovísk predložených k uvedenému zámeru podľa § 23 ods. 4 zákona vyplynie potreba posudzovania ďalšieho variantu činnosti, zohľadní sa táto skutočnosť v konaní podľa zákona. Využívaním územia dochádza oproti nulovému variantu k zlepšovaniu životného prostredia v súlade s funkčným využitím územia, ktoré je dané koncepciou územného plánu.

- l) **Vyhodnotiť zámer vo vzťahu s geológiou a hydrogeológiou v dotknutom území. Požadujeme spracovať aktuálny geologický a hydrogeologickej prieskum a spracovaním analýzy reálnych vplyvov a uvedené zistenia použiť ako podklad pre spracovanie analýzy vplyvov navrhovaného posudzovaného zámeru v oblasti geológie a hydrogeológie.**

Územie je vyhodnotené z hľadiska geológie, hydrogeológie a inžinierskej geológie. V ďalšom stupni PD je potrebné dopracovať hydrogeologickej posudok z ktorého budú zrejme vsakovacie súčinitele a podmienky za akých je možné v danej lokalite vsakovať.

- m) **Žiadame doložiť hydraulický výpočet prietokových množstiev ORL, dažďovej a odpadovej kanalizácie a ostatných vodných stavieb a tak preukázať, že nedôjde k preťaženiu kanalizačnej siete a teda k zvýšeniu rizika záplav ako aj to, že kanalizácia bude účinná a splňať parametre podľa zákona o kanalizačiach č.442/2002 Z.z.**

Navrhovaná zmena si nevyžaduje hydraulický výpočet prietokových množstiev ORL, dažďovej a odpadovej kanalizácie a ostatných vodných stavieb, vzhľadom k tomu, že sa nenavrhujú nové stavebné objekty a jej množstvá sa oproti súčasnému stavu výrazne nenavýšia.

- n) **Požadujeme skontrolovať hydraulický výpočet prietokových množstiev vodných stavieb majúci charakter dynamického výpočtu konštrukcie vodných stavieb, ktorý má vplyv napr. na určenie správneho profilu vodných stavieb (nielen veľkosť, ale aj tvar napríklad potrubí), pričom vypočítava priebeh prietoku vód vo vodných stavbách počas relevantného času. Z environmentálneho hradiska má tento výpočet vplyv na nasledovné:**

- preukázanie, že stavba je správnym spôsobom pripojená a zásobovaná vodou

- preukázanie, že stavba je napojená na funkčnú a ekologickú kanalizáciu splaškových vôd
- zabezpečenie plynulého odtoku dažďových vôd v čase a prevencia náporových či povodňových vln s prípadným použitím vhodného technického riešenia tzv. odtokových bŕzd
- zabezpečenie primeranej hydraulickej Sily v ORL a tak overenie jej účinnosti v celom priebehu času
- prípadné prehodnotenie veľkosti vodných stavieb (napr. veľkosť" potrubia a retenčnej nádrže), kde sa dá dosiahnuť ich objemové zníženie a tak aj menší nápor na záber pôdy či menšie nároky na vstupoch do výroby týchto vodných stavieb.

Tieto výpočty majú byť súčasťou DSP podľa §45 ods.2 písm.c Stavebného zákona.

Navrhovaná zmena si nevyžaduje hydraulický výpočet prietokových množstiev vodných stavieb, vzhľadom k tomu, že sa nenavrhujú nové stavebné objekty a jej množstvá sa oproti súčasnému stavu výrazne nenavýšia.

- c) Požadujeme výpočet energetickej efektivity v zmysle vyhlášok č.35/2020 Z.z., č.324/2016 Z.z. a 364/2012 Z.z., ktorým sa vykonávajú zákony o energetickej hospodárnosti a certifikácii budov č.318/2019 z.z., 300/2012 z.z. a č.555/2005 Z.z. Súčasťou DSP majú byť nasledovné výpočty ako súčasť projektového energetického hodnotenia podľa §45 ods.2 písm.c Stavebného zákona:

- tepelnotechnický návrh a posúdenie stavebných konštrukcií budovy (základné údaje, posúdenie tepelnotechnických vlastností a hodnotenie podľa EN STN)
- energetické posúdenie technického systému budovy a stanovenie potreby tepla a energie pre jednotlivé odberné miesta a energetické nosiče
- posúdenie globálneho ukazovateľa výpočtom potreby dodanej energie, primárnej energie a emisií C02.

- minimálnych tepelnoizolačných vlastností výpočtom (max. hodnota U)
- určenie minimálnej teploty vnútorného povrchu
- vypočítanie priemernej výmeny vzduchu

Tieto výpočty majú byť súčasťou DSP ako projektové energetické hodnotenie podľa §45 ods.2 písm.c Stavebného zákona.

Navrhovaná zmena si nevyžaduje výpočet energetickej efektivity, vzhľadom k tomu, že sa nenavrhujú nové budovy.

- p) Žiadame overiť návrh činnosti s územným plánom za predpokladu maximálnych intenzít predpokladaných činností aj v okolitej území. V tomto duchu následne preveriť aj všetky predchádzajúce body nášho vyjadrenia. Pri posudzovaní hodnotení súladu s územným plánom je dôležité zohľadňovať nielen stanovené regulatívy, ktoré sa týkajú technických riešení, ale rovnako aj ďalšie atribúty sociálnej a občianskej vybavenosti a charakteru územia a navrhovaného zámeru a to z hradiska kumulácie a súbežného pôsobenia. Žiadame tak preukázať, že nedôjde k nadmernému zaťaženiu územia v rozpore s územným plánom.

Navrhovaná činnosť je v súlade s ÚPN mesta Bratislava. Územie je definované ako verejná zeleň - parky sadovnícke a lesoparkové úpravy. Zmena v plnej miere rešpektuje požiadavky na zastavanosť daného územia.

- q) Žiadame preukázať spôsob plnenia povinností vyplývajúce zo zákona o odpadoch č.79/2015 Z.z. a uviesť navrhované opatrenia Programu odpadového hospodárstva SR (<https://www.enviroportal.sk/podnikatel/odpad/povinnosti-podnikatela>).

Je to riešené v časti 2.4.3. Spôsob nakladania s odpadmi, vznikajúcimi pri výstavbe a prevádzkovanie navrhanej činnosti bude realizovaný v zmysle platnej legislatívy v odpadovom hospodárstve a v súlade so všeobecne záväzným nariadením mesta. Na

stavenisku nebudú realizované také stavebné technológie (procesy), ktoré by mohli znečistiť povrchové alebo podzemné vody.

Žiadame zapracovať záväzné opatrenia Programu odpadového hospodárstva SR (http://www.minzp.sk/files/sekciaenvironmentalneho-hodnotenia-riadenia/odpadova-obalv/registre-a-zoznamy/poh-sr-20162020_vestnik.pdf) do zámeru a v ňom navrhovaných opatrení a preukázať tak plnenie záväzných zákonných povinností na úseku odpadového hospodárstva.

Pripomienka sa akceptuje. Je riešené v časti 2.4.3. detto ako bod 15. Separovanie a zhodnocovanie odpadov bude zabezpečené v zmysle požiadaviek zákona č. 79/2015 Z. z. o odpadoch a príslušného VZN mesta Bratislava ako aj v súlade s programom odpadového hospodárstva SR.

- r) Žiadame preukázať dôsledne ochranu poľnohospodárskej pôdy v zmysle zákona o ochrane poľnohospodárskej pôdy č.220/2004 Z.z. Žiadame overiť bonitu zaberaných poľnohospodárskych pôd a predložiť odôvodnenie nevyhnutnosti takéhoto záberu. Žiadame overiť, že predložený zámer nie je situovaný na ornej pôde najvyššej kvality príslušného katastrálneho územia.
Pripomienka je irelevantná, navrhovaná zmena si nevyžaduje nový záber poľnohospodárskej či lesnej pôdy.
- s) Priemerný Slovák potrebuje pre svoj život 536 metrov štvorcových zemského povrchu; priemerný Brit 430, Fín až 2 459 metrov štvorcových (Eurostat za rok 2015, Land footprint, údaje nezahŕňajú poľnohospodárstvo). Človek postupne premieňa povrch, prispôsobuje ho svojim potrebám. Inštitút Alternatives Economiques s využitím údajov Eurostata vypočítał, že rozloha týchto umelých, človekom pretvorených oblastí, v rokoch 2009-2015 narástla v každej krajine Európskej únie — napriek hospodárskej kríze a v mnohých prípadoch (Grécko, Maďarsko, Estónsko) aj napriek poklesu obyvateľov. Štatistika zahŕňa len človekom významne pretvorené oblasti, ako mestá, komunikácie, športoviská či zalievané úhrady. Človek však využíva aj ďalšie oblasti pre získavanie zdrojov: na poľnohospodársku výrobu, priemysel a pod. Na Slovensku bol tento nárast druhý najväčší v EÚ — rozloha človekom pretvorených oblastí sa medzi 2009 — 2014 zvýšila o 14,9 percenta. Je možné preto dôvodne sa domnievať o neplnení povinnosti podľa §11 zákona o životnom prostredí č.17/1992 Zb. nezaťažovať územie nad únosnú mieru. Žiadame preto preukázať na úrovni obce/mesta, okresu, regiónu a štátu, že nie je možné projekt zrealizovať bez ďalšieho záberu prírodných plôch napríklad revitalizáciou a obnovou nevyužívaných priemyselných areálov, brownfieldov a podobne.

Projekt je revitalizáciou jestvujúceho parku, výmenou povrchov, výsadbou zelene a realizáciou adaptačných opatrení na zmenu klímy. Realizáciou projektu dôjde k zníženiu výmery spevnených plôch a nárastu vegetačných plôch, realizácie dažďových záhrad a výsadbe kvetnatých lúk.

Žiadame, aby navrhovateľ obnovil prirodzenú biodiverzitu dotknutého územia, čo najviac obnovil prirodzené funkcie narušeného ekosystému, čo najviac ochránil životné prostredie a kompenzoval tak ekologickú ujmu v dôsledku navrhovaného zámeru nasledovnými opatreniami:

- i. Navrhnutú opatrenia zlepšujúce kvalitu ovzdušia a znižujúce koncentráciu pevných častic PM10, PM2,5 ako aj koncentráciu benzénu, N02 a CO; v tomto smere počas prevádzky vykonávať efektívne monitorovanie a v navrhnutých opatreniach robiť korekcie na základe aktuálnych výsledkov monitoringu ovzdušia. Žiadame konkretizovať tieto zlepšujúce opatrenia.
Pripomienka sa akceptuje. Zámer zlepšuje prirodzenú biodiverzitu územia obnovou zelene a realizáciou kvetnatých lúk, zároveň zlepšuje mikroklimatické pomery územia.
- ii. Žiadame používať v maximálnej možnej miere materiály zo zhodnocovaných odpadov; žiadame uviesť aké recykláty a ako sa v zámere použijú. Požadujeme používanie recyklátov najmenej v rozsahu stavebných inertných odpadov do

základov a terénnych úprav stavby; zmesy recyklátov živičných materiálov zmiešaných s recyklovanými plastami; plastové recykláty napr. na retenčnú dlažbu alebo tepelnú či zvukovú izoláciu.

Požiadavky na materiálové a technologické riešenie vyplývajú z príslušných technických nariem, ktoré boli projektantom dodržané.

- iii. **Žiadame, aby parkovacie miesta boli riešené formou podzemných garáží pod objektami stavieb a povrch územia upravený ako lokálny parcík, maximálne pripúšťame využitie striech parkovacích domov ako zatrávnených ihrísk či outdoorových cvičísk. V prípade nevyhnutnosti povrchovým státi ako aj na ploché strechy a iné spevnené vodorovné plochy požadujeme použitie drenážnej dlažby , ktoré zabezpečia minimálne 8 l vody/m² po dobu prvých 15 min. dažďa a znížia tepelné napätie v danom území (www.samospravydomov.org/files/retencna_dlazba.pdf).**
Pripomienka je irelevantná, navrhovaná zmena si nerieši nové objekty, len revitalizáciou a obnovu pôvodných objektov, nové požiadavky na statickú dopravu nevznikajú.
- iv. **Na všetkých parkovacích plochách na teréne realizovať počte 1 ks dreviny na každé 4 povrchové parkovacie státia.**
Pripomienka je irelevantná, navrhovaná zmena si nerieši nové objekty, len revitalizáciou a obnovu pôvodných objektov, nové požiadavky na statickú dopravu nevznikajú.
- v. **Projektant projektovú dokumentáciu pre územné a stavebné povolenie spracuje tak, aby splňala metodiku Európskej komisie PRÍRUČKA NA PODPORU VÝBERU, PROJEKTOVANIA A REALIZOVANIA RETENČNÝCH OPATRENÍ PRE PRÍRODNÉ VODY V EURÓPE (<http://nwrn.eu/guide-sk/files/assets/basichtml/index.html#2>).**
Nakladanie s vodami, zabezpečenie správneho vodného režimu ako aj vysporiadanie a s klimatickými zmenami je komplexná a systematická činnosť; v zmysle §3 ods. 4 až 5 zákona OPK č.543/2002 Z.z. sú právnické osoby povinné zapracovať opatrenia v oblasti životného prostredia už do projektovej dokumentácie. Spôsob ako sa daná problematika vyrieší je na rozhodnuté navrhovateľa, musí však splňať isté kvalitatívne aj technické parametre, Viac k tejto téme napr.: <http://www.uzemneplany.sk/zakon/nakladanie-s-vodami-z-povrchoveho-odtoku-v-mestach>. Vo všeobecnosti požadujeme realizáciu tzv. dažďových záhrad.
Technické riešenie zmeny navrhovanej činnosti rešpektuje požiadavky na ochranu životného prostredia, spôsob riešenia bude uvedený v príslušných častiach ďalších stupňov dokumentácie objektov.
- v.i **Požadujeme, aby sa zámer prispôsobil okolitej vegetácií a environmentálnej diverzite; a to najmä vhodnými vegetačnými úpravami nezastavaných plôch, správnym nakladaním s vodami na základe výpočtov podľa Vodného zákona, realizáciou zelenej infraštruktúry podľa §48 zákona OPK č.543/2002 Z.z. Táto zelená infraštruktúra by mala mať formu lokálneho parcíka, ktorý bude vhodne začlenený do okolitého územia a podľa prevádzkových možnosti voľne prístupný zo všetkých smerov; okrem environmentálnych funkcií bude plniť aj účel pre oddych zamestnancov a návštevníkov areálu; súčasťou parcíka je aj líniová obvodová izolačná zeleň. Z hradiska stavebného zákona sa jedná o stavebný objekt sadových a parkových úprav, ktorý vhodne začleňuje zámer do biodiverzity okolitého územia. Sadové a parkové úpravy realizovať minimálne v rozsahu podľa príručky Štandardy minimálnej vybavenosti obcí (<https://www.mindop.sk/ministerstvo-l/vystavbas/uzemne-planovanie/metodicke-usmernenia-oznamenia-stanoviska-pokyny/standarty-minimalnei-vybavenosti-obci-pdf-l-%-mb>) a podľa tejto metodiky spracovať dokumentáciu pre územné aj stavebné konanie.**

Technické riešenie navrhovanej činnosti rešpektuje ustanovenia zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách. Bližšie viď časť 6.1.5. Vody.

Povinnosť ochrany podzemných a povrchových vôd vyplýva so všeobecne záväzných predpisov pri výstavbe aj prevádzke navrhovanej činnosti - dodržiavať všeobecne záväzné platné predpisy vo veci ochrany životného prostredia.

Zachová sa nielen podiel plôch čistej zelene v riešenom území, ale sa aj podporí výsadba zelene a vodozáhrných opatrení.

vii. **Na horizontálne plochy (najmä strechy) žiadame aplikáciu zelených strešných krytín, ktoré plnia funkciu extenzívnej vegetačnej strechy.**

Pripomienka je irelevantná, navrhovaná zmena nerieši pôvodne budovy ani výstavbu nových výškových stavebných objektov.

viii. **Na vertikálne plochy (napr. steny) žiadame aplikáciu zelených stien (napr. brečtany vhodné na takúto aplikáciu) za účelom lepšieho zasadenia stavby do biodiverzity prostredia.**

Pripomienka je irelevantná, navrhovaná zmena nerieši pôvodne budovy ani výstavbu nových výškových stavebných objektov. V rámci rekonštrukcie SO 06 LETNÁ TERASA bude v konštrukcii pergol inštalované oceľové lanká pre popínавé rastliny.

ix. **Na povrhy cestných komunikácií požadujeme použitie vodopriepustných asfaltov a betónov s prímesou recyklovaných plastov.**

x. **Žiadame vyriešiť a zabezpečiť separovaný zber odpadu; v dostatočnom množstve zabezpečiť umiestnenie zberných nádob osobitne pre zber: komunálneho zmesového odpadu označeného čierou farbou, kovov označeného červenou farbou, papiera označeného modrou farbou, skla označeného zelenou farbou, plastov označeného žltou farbou a bio-odpadu označeného hnedého farbou.**

Separovanie a zhodnocovanie odpadov počas výstavby bude zabezpečené v zmysle požiadaviek zákona č. 79/2015 Z. z. o odpadoch a príslušného VZN mesta Bratislava. Prednostne bude zabezpečené zhodnotenie odpadov.

Preukázať prijatie opatrení garantujúcich zlepšenie reálnej recyklácie smerujúcej k „zero waste“ konceptu; tieto opatrenia žiadame špecifikovať a počas prevádzky monitorovať a zlepšovať.

Pripomienka sa berie na vedomie a bude na základe odporúčania Združenia domových samospráv vyhodnotená v ďalších stupňoch dokumentácie. Preferovaný spôsob nakladania s odpadom bude jeho zhodnotenie a opäťovné využitie. Počas prevádzky budú uzavorené zmluvy s oprávnenými spoločnosťami na zhodnotenie a likvidáciu odpadov.

xi. **Žiadame vypracovať projekt dekonštrukcie projektu po jeho dožití a preukázať možnosť zhodnotenie a recyklácie jeho jednotlivých súčasti.**

Pripomienka je irelevantná, navrhovaná zmena nerieši pôvodne budovy ani výstavbu nových výškových stavebných objektov. Ide o výmenu povrchov v parku, opatrenia proti klimatickým zmenám, dažďové záhrady, výmenu povrchov na ihrisku. Všetky materiály, ktoré budú použité pri výstavbe sú bežnými materiálmi s vysokou mierou recyklácie.

xii. **V Bratislave žiadame zachovať územnú rezervu pre budúce metro/nadradený systém hromadnej dopravy**

Podmienky uvedené v bodoch i) až xi) spolu s osobitou požiadavkou pre Bratislavu xii) v tejto časti nášho vyjadrenia žiadame uviesť v rozhodnutí ako záväzné podmienky záverečného stanoviska resp. rozhodnutia zo zisťovacieho konania ako preventívne a kompenzačné opatrenia.

Kedže predmetom daného konania je umožnenie ekonomického rastu; musí byť súbežne sprevádzané nielen kompenzáciou a prevenciou (viď časť 2) tohto vyjadrenia) ale aj ekologický rast resp. environmentálny zisk; t.j. vplyvy na životné prostredie musia nielen environmentálnu ujmu kompenzovať, ale urobiť aj niečo navyše, poskytnúť environmentálnu pridanú hodnotu projektu. Z takýchto opatrení požadujeme realizáciu nasledovných opatrení:

- xiii. **Navrhovateľ vysadí v meste Bratislava 80ks vzrastlých drevín a to na verejných priestranstvách v obývaných častiach mesta po dohode s orgánom ochrany prírody v zmysle Dokumentu starostlivosti o dreviny.**
Navrhovateľ navrhuje realizáciu výsadby zelene v zmysle platných predpisov a technických noriem ako aj požiadavky STN 73 9110/Z1. V rámci zmeny činnosti nedôjde k zásahom do okolitej zelene či k narušeniu jej ochrany, naopak dôjde k rozšíreniu a skvalitneniu zelene v parku na Račianskom mýte.
- xiv. **Žiadame, aby súčasťou stavby a architektonického stvárnenie verejných priestorov v podobe fasády,, exteriérov a spoločných interiérových prvkov bolo aj nehnuteľné umelecké dielo neoddeliteľné od samotnej stavby (socha, plastika, reliéf, fontána a pod.). Týmto sa dosiahne budovanie sociálneho, kultúrneho a ekonomickej kapítalu nielen pre danú lokalitu a mesto, ale hlavne zhodnotenie investície ekonomicky aj marketingovo.**
Pripomienka sa berie na vedomie. Súčasťou parku sú umelecké diela a sochy od významných autorov.
- xv. **Vizualizácia klimatických zmien na Slovensku v čiarovom kóde: vedci analyzovali dátá za roky 1908 až 2018 a výsledky spracovali do tohto grafu; každý pásik predstavuje jeden rok a jeho farba a intenzita udáva charakter tohto roka. Modrý znamená ochladenie a červený znamená oteplenie od dlhodobého priemeru; výraznosť farby zase naznačuje veľkosť tejto odchýlky. (Viac info: <https://showyourstripes.info/>)**
Žiadame preto vyhodnotiť umiestnenie zámeru z hradiska tepelnej mapy spracovanej satelitným snímkovaním (infračervené snímkovanie voľne k dispozícii zo satelitu LANDSAT-8:
[https://www.usgs.gov/centers/eros/science/usgs-eros-archive-landsat-archives-landsat-&olioperational-land-imager-and?qt-science_center_objects](https://www.usgs.gov/centers/eros/science/usgs-eros-archive-landsat-archives-landsat-&olioperational-land-imager-and?qt-science_center_objects-O#qt-science_center_objects) a porovnať s mapou vodných útvarov (<https://www.eea.europa.eu/data-and-maps/data/wise-wfd-spatial-l> mapami sucha (http://www.shmu.sk/sk/?page_z_2166) ako aj s mapami zrážok a teploty vzduchu http://www.shmu.sk/sk/?page_l&id=klimat mesačne mapy); na základe ich vyhodnotenia navrhnutú vhodné adaptačné a mitigačné opatrenia podľa strategického dokumentu Slovenskej republiky "Stratégie adaptácie Slovenskej republiky na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy" schválený uznesením vlády SR č. 148/2014 do nasledujúcich stupňov projektovej dokumentácie projektu.
Na základe porovnania tepelnej mapy spracovanej satelitným snímkovaním s mapou vodných útvarov, mapami sucha a mapami zrážok a teplôt vzduchu bolo navrhovateľom vyhodnotené, že navrhovaná zmena a jej umiestnenie z hradiska klimatických pomerov a hygienu ovzdušia výrazne pozitívne ovplyvnia súčasné pomery dotknutého územia, čo je vyhodnotené aj v časti 3. VPLYVY NA OVZDUŠIE A KLIMATICKÉ POMERY. Navrhovateľ bude pri svojej činnosti a prevádzke navrhanej zmeny uplatňovať opatrenia primerane rozsahu a charakteru svojej činnosti v súlade s implementáciou Stratégie, metodikami a záväznými postupmi pre lokálnu adaptáciu uvedenej stratégie a v súlade s platnou legislatívou. Jednotlivé opatrenia, ktoré sú aj súčasťou tejto zmeny a budú na základe odporúčania Združenia domových samospráv vyhodnotené v ďalších stupňoch dokumentácie. Medzi adaptačné opatrenia na zmenu klímy patria aj sadové úpravy a revitalizácia areálu vrátane vodozádržných opatrení, dažďových záhrad, kvetnatých lúk a pod. Vsakovanie dažďových vôd bude riešené podľa výsledkov hydrogeologického prieskumu.
- xvi. **Vytvoriť podmienky pre kompostovanie rozložiteľného odpadu a vybudovať domácu kompostáreň slúžiacu pre potreby zužitkovania rozložiteľného odpadu vznikajúceho pri prevádzke zámeru.**

Starostlivosť o parku budú zabezpečovať technické služby dotknutej obce, EKO – podnik VPS. Uprednostnené bude zhodnotenie drevnej hmoty podľa hierarchie odpadového hospodárstva.

Podmienky uvedené v bodoch xiii) až xvi) tejto časti nášho vyjadrenia žiadame uviesť v rozhodnutí ako záväzné podmienky záverečného stanoviska resp. rozhodnutia zo zisťovacieho konania ako opatrenia environmentálneho zisku.

Ministerstvo dopravy a výstavby Slovenskej republiky, č.33298/2020/OSD/99122 zo dňa 16.12.2020.

Navrhovaná činnosť je umiestnená v Bratislave, v mestskej časti Nové Mesto, v existujúcom parku Račianske mýto. Navrhovaná zmena rieši asanáciu existujúcich peších komunikácií, povrchov, zariadení detských ihrísk, obrubníkov, parkovacieho mobiliáru a ich nahradenie novými povrchmi z vodopriespustných materiálov, novým mobiliárom a vybudovanie prvkov vodozádržného charakteru (dažďové záhrady, sadové úpravy, detské ihriská, pochôdzne plochy). Zmena činnosti nerieši statickú dopravu.

MDV SR súhlasí s ukončením procesu posudzovania vplyvov zmeny navrhovanej činnosti.

Zámer nerieši statickú dopravu z dôvodu, že nejde o výstavbu nových objektov, len o revitalizáciu parku, výmenu povrchov jednotlivých prvkov a zelene, nevzniknú nové nároky na statickú dopravu.

Vypracoval: RNDr. Vladimír Kočvara, Bc. Kristína Kaliničová (ADONIS CONSULT, s.r.o.),
spolupráca Ing. Peter Pasečný (2ka, s.r.o.)

odhovime spôsobom osoby pod č. 331f 2006 - opv vhl. MŽPSR č. 521/1935

Bratislava 01/2021

N. Kráma

ADONIS CONSULT, s.r.o.
Eisnerova 58/A, Bratislava 841 07
IČO: 46 957 481
DIČ: 2023696323